

BIBLIA. PSALMY BIBLIJNE

PSALM – nazwa odsyła do genezy poezji biblijnej (psalmom (łac. psalmu) oznacza śpiew i trącanie strun instrumentu o nazwie psalterion (psalterz). Oznacza dziś biblijny utwór poetycki o charakterze modlitewno-hymnicznym. Wspólną cechą wszystkich psalmów jest modlitewny charakter. Jahwe jest ośrodkiem wypowiedzi, jak w hymnie pochwalnym, odbiorcą próśb i dziękczynień, dawcą prawa i mądrości, psalmy są zrytmizowane

RODZAJE PSALMÓW:

1. błagalne,
2. dziękczynne,
3. pochwalne,
4. patriotyczno-religijne (inaczej syjońskie – zw. z Jerozolimą)
5. mądrościowe (podejmujące różne refleksje związane z życiem „sprawiedliwych i nieprawych”).

LICZBA PSALMÓW:

– 150 utworów (zbiór ukształtował się w IV lub II w. pne.)

AUTORSTWO PSALMÓW

-73 psalmy przypisuje się Dawidowi, pozostałe mają różnych autorów, których imiona zamieszczona są w tytułach – Mojżesz, Salomon.

TŁUMACZENIA PSALMÓW

-Sztuka tłumaczenia psalmów stała się w polskiej literaturze miarą poetyckiego kunsztu, toteż wielu podejmowało ten trud wyrażenia Psalterza w mowie polskiej – od *Psalterze floriańskiego* z XIV/XV wieku i *Psalterza puławskiego* z XVw., przez Reja i Kochanowskiego, Mikołaja Sępa Szarzyńskiego, Franciszka Karpińskiego, Leopolda Staffa aż po Czesława Miłosza i Romana Brandstaettera.

OBRAZ BOGA W PSALMACH

PSALM 2

- potężny,
- gniewny,
- gwałtowny,
- łaskawy dla wyznawców,
- budzący lęk i przerażenie,
- bezlitosny dla wrogów

PSALM 130

Potężny, miłosierny, sprawiedliwy

Z głębokości wołam do Ciebie, Panie,

2 o Panie, wysłuchaj głosu mego!

Nakłoń swoich uszu ku głośnemu błaganiu mojemu!

3 Jeśli zachowasz pamięć o grzechach, Panie, Panie, któż się ostoi?

4 Ale Ty udzielasz przebaczenia, aby Ci służyło z bojaźnią.

5 W Panu pokładam nadzieję, nadzieję żywi moja dusza, czeka na Twe słowo.

6 Dusza moja oczekuje Pana bardziej niż strażnicy świtu,

7 Niech Izrael wygląda Pana. U Pana bowiem jest łaska i w obfitości u Niego odkupienie.

8 On odkupi Izraela ze wszystkich jego grzechów.

OBRAZ CZŁOWIEKA W PSALMACH

PSALM 2

- słaby,
- bojaźliwy,
- skazany na porażkę – bez Boga,
- z Bogiem – silny, szczęśliwy, zwycięski, mądry

PSALM 130

- słaby,
- grzeszny,
- ufa Bogu bez granic,
- wierzy w sprawiedliwość Boga

RELACJE CZŁOWIEK – BÓG W PSALMACH - to relacja niesymetryczna, człowiek zawsze jest „na dole” i jest przeciwieństwem Boga: człowiek jest słaby, Bóg -silny itd. Jednak dla swoich wyznawców Bóg jest sprzymierzeńcem.

Proponowane zadanie

Przeczytaj jeszcze raz Psalm 130 i wyjaśnij, w jakim celu mówiący zwraca się do Boga.

PROSTA NAUKA PRZYPowieŚCI BIBLIJNYCH

Jak zbudowana jest przypowieść?

Przypowieść jest to utwór narracyjny, w którym przedstawione postacie i wydarzenia nie są ważne ze względu na nie same, lecz jako przykłady prawideł ludzkiej egzystencji. Oznacza to, że prosta, uboga fabuła jest tylko ilustracją, obrazkiem, który ukazuje głębsze, uniwersalne treści. Jest to utwór narracyjny, w którym przedstawione postacie i wydarzenia nie są ważne ze względu na nie same, lecz jako przykłady prawideł ludzkiej egzystencji. Właściwa interpretacja przypowieści wymaga, aby przejść od jej znaczenia dosłownego (widocznego bezpośrednio) do znaczenia ukrytego.

Przykładem może być przypowieść o miłosiernym Samarytaninie (Łk 10,25-37, Biblia Tysiąclecia).

Prezentuje wzór prawdziwej miłości bliźniego. Samarytanin, który w przypowieści pomógł rannemu człowiekowi, pielęgnował go, podzielił się swoim majątkiem, jest symbolem miłosierdzia i współczucia człowieka dla człowieka. Samarytanin dziś wciąż oznacza człowieka litościwego i miłosiernego, wrażliwego na nieszczęście innych.

samarytanin – współcześnie; człowiek miłosierny, litościwy, chętny do bezinteresownej pomocy potrzebującym

Proponowane zadanie

zad. Który z fragmentów przypowieści stał się inspiracją do stworzenia płótna przez Vincenta van Gogha?